

סקר משפטי בעניין תקנות אפר פחם באירופה – תקציר

עו"ד אריה נייגר, 2003

משרד עו"ד נייגר-לויצקי

מסמך זה מתאר את המצב המשפטי החל על סילוק ושימוש של אפר פחם באירופה. ככלל, התקינה הסביבתית מוסדרת במדינות אירופה על יסוד הדירקטיבות שפורסמו על ידי המועצה האירופית. דירקטיבות אלה מיושמות בכל מדינה בחקיקה פנימית. בנושא אפר פחם, הדירקטיבות קובעות אמות מידה כלליות ומקצועיות ואילו המדינות קובעות הסדרים מפורטים בדרך כלל באמצעות מנגנוני רישוי פנימיים המיישמים את אמות המידה שנקבעו בדירקטיבות. האדמיניסטרציה של מנגנוני רישוי אלה שונה ממדינה למדינה. על פי רוב היא מבוצעת בדרג המקומי ולא הארצי. סילוק אפר הפחם כפסולת, מוסדר ברוב מדינות האיחוד האירופי באמצעות תקנות המיישמות את הדירקטיבות הרלוונטיות.

בחקיקה האירופית, אפר פחם נחשב כ"פסולת המיועדת לסילוק" בין שהוא מסולק להטמנה ובין שהוא נמכר לשימוש כלשהו כנגד תמורה. אפר פחם נכלל ברשימת הסיווג של פסולות שמפרסם האיחוד האירופי (EWC - European Waste Catalogue), שם הוא מסווג כפסולת לא מסוכנת (non-hazardous waste). התקינה האירופית המקומית לא קבעה בקשר אליו כללים מיוחדים, וההתייחסות לאפר פחם היא כאל פסולת רגילה.

שימוש באפר פחם או במוצריו אינו מוסדר באופן ישיר ברמה הכלל אירופית. התקינה החלה על שימוש באפר פחם, נגזרת מהחקיקה והתקינה המדינתית העוסקת בשמירה על הסביבה וחלה בתוך כך גם על מוצרי אפר פחם. התקינה בנושא זה דלה ביותר ובמספר מדינות מתבצעת עבודת הכנה של תקנות לשימוש באפר פחם במספר יישומים שונים. התקינה הבולטת והמפורטת ביותר נקבעה בהולנד, ב"צו חומרי הבנייה" (Building Materials Decree). צו זה מיישם את הדירקטיבה האירופית על מוצרי בנייה (ללא עיסוק באופן ספציפי באפר פחם), בהיבט הסביבתי. באנגליה, התקינה אינה כוללת התייחסות מפורטת לשימוש באפר פחם, והסדרת השימוש בו נעשית במסגרת תקנות הטמנת פסולת (The Landfill Regulations 2002). תקנות אלו קובעות מנגנון של רישוי לאתרי סילוק פסולת, לרבות דרישות לבחינה ולהתאמה בין אתר סילוק הפסולת לבין הפסולת המסולקת אליו.